

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

PANOPTIKUM
INSTRUMENT ABSOLUTNÍ VLÁDY
Nikadzim Tkachou

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Sochařství
Specializace Socha a prostor

Bakalářská práce

PANOPTIKUM
INSTRUMENT ABSOLUTNÍ VLÁDY
Nikadzim Tkachou

Vedoucí práce: prof.ak.soch. Jiří Beránek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jsem jen uvedené prameny a literaturu.

Plzeň, duben 2018

.....

podpis autora

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1-3
2. TÉMA A DŮVODY JEHO VOLBY	4-5
3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY.....	6-10
4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	11-12
5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	13
6. RESUMÉ	14-15
7. SEZNAM PŘÍLOH	16-18

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Na začátku studia jsem si pokládal několik otázek, na které, jak se ukázalo, jsem nedokázal jednoznačně odpovědět. Protože jsem jim během mé vlastní profesionální činnosti nevěnoval příliš pozornost. Co je to umění? Jak je vytvořeno a jak to ovlivňuje každodenní život? Kde je hranice mezi uměním a běžnou činností a vůbec existuje tato hranice? Tímto způsobem jsem začal pracovat na mém hlavním úkolu studia.

A začal si, přinejmenším nepatrně, odpovídat na tyto otázky.

Analyzoval jsem svou činnost umělce, abych zjistil, kde tento projev začíná.

Jako hlavní pracovní úkol jsem si určil hledání začátku, určitého referenčního bodu, nedělitelného konstruktů v základě – odhalení počátku segmentu. Proto by podle mého názoru bylo logické odstranit vše zbytečně, vše co překračuje, aby bylo možné odhalit okamžik počátku. Během tohoto hledání okamžiku, jsem došel k takovému závěru, že odpověď na tyto otázky není naprosto jasná, že nejsem schopný poskytnout přesnou definici tohoto jevu. Nejsem hotov. Můj postoj se k tomuto aktu stal určitým způsobem negativní. A to je dáno především skutečností, že hádanky jsou pro mě alarmující, někdy děsivé a jsem v rozpacích z této doby a vývoje západní kultury, v níž existují, a snažím se je pochopit. Často nechápu, proč existuje tento umělecký předmět, proč umělec vybírá přesně takové způsoby komunikace, co za tím vším je... a je tam něco? Je možné považovat mrtvého psa na silnici a nebo ležící odpadky na ulici určitým způsobem za úspěšnou/neúspěšnou instalaci? Hranice

všeho možného jsou vymazány a stává se absolutně nejasné, kam se mám dívat.

„Není nic obyčejnějšího, než slyšet o imaginárních uměleckých dílech, že jsou velmi dobré, ale že je velmi obtížné je pochopit. Jsem zvyklí na takové tvrzení a přesto říkají, že umělecké dílo je dobré, ale není jasné, to je to samé, jako když řekneme, že nějaký druh jídla je dobrý, ale lidé ho nemohou jíst.“¹

Říká se, že nejlepší umělecká díla jsou taková díla, kterým většina nerozumí a jsou přístupná pouze vyvoleným, připraveným pochopit tyto velké skutky. Pokud většina nerozumí, pak je tedy nutné poskytnout vysvětlení, aby mu dalo znalosti, které jsou nezbytné pro pochopení. Ale ukázalo se, že takové poznání není a vysvětlit to je nemožné a proto ti, kteří říkají, že většina z nich nerozumí dobrým uměleckým dílům, nedávají vysvětlení, ale říkají, že musí pochopit, že je třeba číst, sledovat, poslouchat a opakovat. A to znamená nevysvětlovat, ale učit.

Přišel jsem k závěru, že pochopit všechno a hlavně to, abych věděl, kde je začátek a kde je jeho pokračování, je třeba určitý systém hodnot. Absence určitého systému, hranic – hranice mají rozhodně negativní vliv na kreativitu a samotný tvůrčí proces. Tato kulturní krize je jednoznačně spojena s nedostatečnou orientací, která máte nejen diváka, ale často i moderního umělce. Bohužel, kulturní život je dnes více oddělen od každodenního života průměrného člověka. A právě nedorozumění je příčinou tohoto vakua, v němž se ukázalo současné umění. Takže se stojí za to znovu ptát, co je umění a nebo bych se spíš zeptal, co tím slovem

¹ TOLSTOJ L.N. «Что такое искусство?». In: <http://rvb.ru>. Dostupné z: http://rvb.ru/tolstoy/01text/vol_15/01text/0327.htm

dnes myslíme. Tato situace vyvolává touhu po systematizaci a uspořádání. Uspořádat ho na svá místa tak, aby každá část své plochy zaujímala své oprávněné místo. Předmětem mocenské hierarchie je abstrakce správné formy, kde má všechno své místo a nadbytečné zmizí jako nepotřebné. Je to personifikace uklidňující povědomí a znalost, jenž je v této souvislosti ovládána.

Také jsem si během těchto tří let určil formu práce, která mi nejlépe vyhovuje – miniaturní formát – což je bezpochyby čistě individuální problém. To znamená, celkem vzato, že formát, tvar, měřítko a další variabilní hodnoty jsou stejné, že například rozsah šperku pracuje ekvivalentně k rozsahu práce sochaře za jeho „specifických“ hodnot. Finanční ohodnocení takových děl, stejně jako jakékoliv finanční posouzení uměleckého předmětu, není schopno tuto „specifickou“ hodnotu odrážet. Trh s moderním uměním se jen příležitostně dotýká.

Citace Marian Gudman: *„Umění se na trhu umění objevuje na druhém místě – reklama, pocit stáda, dominující nerealistické ceny a také není jasná korelace mezi kvalitou a úspěchem“*²

² KRAVČENKO E. «На арт-рынке искусство отошло на второй план». In: <https://www.vedomosti.ru>. Dostupno: <https://www.vedomosti.ru/business/characters/2015/10/15/612917-na-art-rinke-iskusstvo-otoshlo-vtoroi-plan>

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Volba témat byla velmi omezená, moje volba spadla na téma „panoptikum“ s trochou upřesnění, že to bude figurativní kompozice. Slovo „panoptikum“ je doslova deklarováno z řeckého jazyka jako „prosto, ve kterém je vše viditelné“. Dnes je toto slovo vnímáno v obrazovém smyslu – jako druh kokpitu ošklivosti a nebo zvědavosti. Toto vzniklo kvůli sdružování s komerčními panoptiky 19. Století, například s britským Panoptikem. Jeho stálou expozici zastupovaly různé příšery a v suterénu se nacházel celý zvěřinec. Další definice Panoptika – projekt dokonalého vězení, razil anglický filozof Jeremy Bentham v druhé polovině 18 století³. Hlavním cílem bylo, aby bylo možné mít po celý den ostrahu vězňů. Michael Foucault, který viděl Panoptikum víc než jen architektonický plán. Ve své interpretaci se panoptikum stává disciplinárním principem, který vzdáleně přesahuje kulatý tvar budovy. Upozorňuje na skutečnost, že panoptikum byla původně modelem pro mnoho státních institucí, v níž je technika, kontrolující veškerou formu činnosti. Zde koncept panoptika funguje jako nástroj kontroly, nástroj moci.

Toto téma mi vyhovovalo jako žádné jiné, protože podle mého názoru má hodně společného s tématem, které jsem zmínil výše, téma hierarchie moci.

Cíle mé práce byly zcela nejasné, při mém uvažování o problému umění jsem přišel na některé závěry, jako například: umělecký objekt sám o sobě nenese žádné faktické cíle, jedná se pouze o akt sebevyjádření, zastavit se na nějakém místě. Často samotný proces tvořivosti je pro umělce mnohem důležitější než konečný výsledek. Ano, umělecký objekt lze použít k určitým „čelům“, jako je například

³ Viz. obr. příloha č.1

propaganda a nebo reklama, ale skutečný důvod kreativity je pro mě osobně nepochopitelný. Nemám jinou možnost než souhlasit se závěrem Tolstého: *„Umění je lidská činnost spočívající v tom, že jedna osoba záměrně přenáší některé vnější znaky a své pocity na jiné a tím je infikuje“*⁴

⁴ TOLSTOJ L.N. «Чмо макое укыццемо?». In: <http://rvb.ru>. Dostupné z: http://rvb.ru/tolstoy/01text/vol_15/01text/0327.htm

3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Minulé léto při procházení bleskovým trhem v Minsku jsem objevil celou sbírku starých cínových vojáků. A tato kolekce na mě zanechala neskutečný dojem a po několika měsících jsem si uvědomil, že základem práce je manipulace s cínovými vojáký, které budu dělat sám.

Když mluvím o umělé armádě, mi přišla čínská terakotová armáda⁵. Qin Shihuandi dobyl celé území země a vytvořil říši Qin. Plánoval udělat něco podobného a po své smrti. Celá tato hlinená armáda byla vytvořena, aby mu sloužila v posmrtném životě. K ochraně Qin Shihuandiho v posmrtném životě byly vyhotoveny kopie vojáků z družiny císaře. Válečníci byli vyrobené z místní hlíny.

Mezi vojáky byli prostí pěšáci, střelce a jezdce s hliněnými koní. Byli seřazeni v bojovém pořadí, vojáci v jejich rukach měli skutečné zbraně. Vedle vojáků byly nalezeny figurky písařů, tudíž, císař chtěl mít u sebe v posmrtném životě ještě celý byrokratický aparát. V jedné z jám byly nalezeny postavy hudebníků, sportovců, akrobatů a zvířat. To znamená, že Qin Shihuandi také chtěl sledovat cirkusové představení na onom světě a nechtěl odmítnout hudbu.

Když jsem hovořím o čínské armádě, tak vzpomínám na estetiku vojenské přehlídky⁶. Zde je možné vzpomenout na řadu příkladů, například, jsem si okamžitě rozpomněl přehlídky Rudý armády, a také moderní přehlídky ruských a čínských armád. Podstatou přehlídky je rozmazání individuality téměř úplně, přeměňovat stovky lidí do jediného celku. Taková akce je triumfem

⁵ Viz. obr. příloha č.2

⁶ Viz. obr. příloha č.3

moci, dominance nad osobností, to je něco, co sbírá lidi jako mozaiku, nejen samotných účastníků, ale i pozorovatelů.

Chtěl bych také zmínit korejského sochaře Do Ho Suh.

⁷Umělec používá lidskou postavu v různých interpretacích jako prvek práce. On sestavuje mnoha takových prvků v jeden obraz a získává zajímavé výsledky, které připomínají estetiku vojenské přehlídky.

S „vojáčky“ se hraje po tisíce let a ne vždy jen děti. S pomocí malých postav, které imitují válečníky, byla ve starověku kontrolována správnost plánu nadcházející bitvy. Podobné miniatury byly nalezeny v hrobech starověkých Egyptanů, Římanů a Řeků. Ale i tak byli vojáčky předmětem běžné hry. Masový vzhled cínových vojáčků jako hraček je zvykem odkazovat se na šestnácté století. Rodák z Norimberku Ernst Genrihsen inicioval výrobu figurek na stupnici, která se stala obvyklou – 32 mm na figurkách mužů a 44 mm pro figurky na koních (kromě pokrývek hlavy).

V sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století v Sovětském svazu byly vydány plechové a plastové podoby vojáčků, v miliardových výtiscích⁸. Tyto hračky nebyly klasifikovány jako nedostatečné a chlapci ve všech koutech země si s hračkami nadšeně hráli na bitvy minulosti, současnosti i budoucnosti. Nejpopulárnějšími hrdiny byli samozřejmě vojáčky sovětské armády a námořnictva. Právě tito vojáčky mě tlačili k myšlence s nimi pracovat. Ale nechtěl jsem používat vojáčky konkrétní armády, nechtěl jsem specifika. Zde je voják obrazem bezejmenného bezdomoveckého podřízeného, nemá nic společného s nějakou konkrétní armádou a nebo organizací. Při modelování jsem použil

⁷ Viz. obr. příloha č.4-7

⁸ Viz. obr. příloha č.8

detaily uniformy z různých zemí světa, většinou v Evropě. Velikost byla zvolena 4 cm, protože je to nejobvyklejší měřítko. Odstranil jsem typický sokl, protože jsem to vždy považoval za nadbytečné a pro mě znepokojující, Samozřejmě, že sokl – prvek, díky kterému figurky stojí a to je důležité pro vytvoření správné atmosféry, ale zároveň vytváří hranici mezi realitou a fantazií.

Vzhledem k tomu, že mojí prací jsou šperky, věnují pozornost i šperkařství, většinou starožitnému. Skýtskému zlatu jsem věnoval velkou důležitost⁹. Navzdory vynikající práci měly skvostné šperky hrubý vzhled kvůli zvláštnímu designu. Často zobrazovali hlavy zvířat. Nejoblíbenější byl obraz jelena nebo kozy. Kromě zvířat a mýtických bytostí – Griffins, sfing a chiméry, Skythové vylíčili svou okolní flóru a faunu, stejně jako scény ze svého života. Mnoho Skýtských šperků nalezených v hrobech, vypráví celé příběhy. Přesný význam těchto symbolů ještě stále není jednoznačně vyřešen.

Také značný dojem na mě dělají díla Sumerské kultury, respektive sumerská rytina. Ta má zvláštní místo v Sumerském kulturním dědictví – broušené drahokamy a nebo polodrahokamy.

¹⁰Konzervované těsnění vybroušené do válcovitého tvaru. Tisk válcovaný do povrchu jílu, čímž se získá dojem miniaturního reliéfu s velkým počtem znaků, čistě a pečlivě vyrobeného. Pro obyvatele Mezopotámie je tisk znakem jejich dědictví a také symbolem, který má magickou moc. Tisk byl používán pro výrobu talismanů, zdobil chrámy a byl umísťován do hrobů.

První verze byly poměrně primitivní, více zřejmé, v nic se jednalo o bojiště, na kterém existuje určitý příběh, je to druh plátna, na

⁹ Viz. obr. příloha č.13-15

¹⁰ Viz. obr. příloha č.9-12

kterém se příběh odehrává. Na konci prvního pololetí při obhajobě diplomové práce je varianta 1 zastoupena. Ale v procesu implementace, jsem si uvědomil, že tento obraz nepřesně vyjadřuje mé zvláštní zkušenosti a myšlenky. Novou verzi, kterou jsem nakonec představil, jsem udělal nečekaně. Je to výzva, abych pracoval se Skýtskými klenotníky, které mám tak rád. Zvážil jsem to. Jsem přesvědčen o tom, že koruna – jedná se tentokrát o objekt, zprostředkovává a nejvíce přesně formuluje myšlenku. Je to symbol autokracie, vrchol pyramidy. Na rozdíl od toho nekonečného počtu anonymních znaků, vojáčků, kteří symbolizují základnu pyramidy. Zbývalo pouze realizovat tento objekt.

Všechna práce začínala skicami na papíře, zjištěním přibližné velikosti, tvaru a podobně¹¹. Pak jsem nakreslil jednotlivé vojáčky samostatně. Bylo velmi důležité nastínit a definovat si oblečení. Jak už jsem napsal, cílem bylo vytvořit si vlastní armádu a ne kopírovat vojáky určité země. Dále přišla simulace každého vojáčka ve skutečné velikosti. Poté, co jsem připravil všechny modely, bylo důležité se ujistit, že se při odlévání detailů, včetně těch nejmenších, budou snadno přístupné pro roztavený kov a nevytvoří tak podmínky pro držení vzduch a všechny druhy odpadu. Poté jsem mohl začít vytvářet silikonové formy. Pro formování jsem použil dvousložkový silikon SuperMold M25. Tento silikon odolává přibližně 500S0, WTO zatímco teplota tavení cínu slitiny olova přibližně 190S0 (61/39). Poté co se silikonová vrstva rovnoměrně aplikuje na model, počkal jsem dokud se silikon nevytvrdil. Dále byl silikon aplikován přes stěny skříně, která udrží silikonové formy. Po tomto procesu by měl být silikon odstraněn z tohoto „pouzdra“ a dále vyjmut model ze

¹¹ Viz. obr. příloha č.16

silikonu. Forma by měla být zevnitř důkladně umytá a vysušená, aby nedošlo k žádnému poškození výsledné plastiky. Po vysušení na vnitřních stěnách formy se nanese grafitový prášek. Při práci s kovem je důležité dodržovat technologii odlévání a bezpečnostní pravidla. Po nalití kovu do formy by se mělo počkat až se kov zcela schladí. Poté se musí otevřít forma a vyjme se hotový cínový vojáček¹². Když byli všichni vojáčci, konkrétně sto kusů, hotovi, bylo na čase zahájit montáž samotné koruny. Pomocí plynového hořáku bylo nutné všechny vojáčky spájet do jednoho objektu¹³. Po zhotovení koruny bylo na čase přemýšlet nad instalací.

¹² Viz. obr. příloha č.17-21

¹³ Viz. obr. příloha č.22

4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Mým dílem je koruna o průměru 18 cm a výšce také 18 cm.

¹⁴Koruna se skládá ze tří kruhů a vrcholu. Na vrcholu se rozkládá nevelký příběh, jak malá cínová armáda bojuje s okolím. Je kompletně složena z cínových vojáčků vlastní výroby. Mým úkolem bylo, aby vizuálně připomínala klenot ze starověku – hrubý tvar, opakující se dekorativní prvky atd. Tato práce ztělesňuje myšlenku pyramidy moci, kde je koruna základním atributem absolutního práva stát se mocným pouze jednomu. Pouze jeden, ten nejvyšší – neoddělitelná hmota stovky spájených vojáků, bezejmenných anonymních postav, ztělesnění davu – je základem této pyramidy.

Také bych chtěl upozornit na zaoblenu formu samotné koruny. Ona odesílá do architektonického návrhu ideálního vězení Jeremiáše Benthama.

Číslo 100, počet vojáků v koruně, nebylo vybráno náhodou. Symbolická interpretace čísla sto je velmi rozsáhlá, například mohu tohle číslo použít jako náhradu za slovo „mnoho“. V tomto konkrétním kontextu tento symbol symbolizuje určitou sadu, která je v kontrastu s jednotkou. Tato práce ztělesňuje kontrast a vyjadřuje dualitu člověka samotného, rozdělení mezi touhou po individualitě a zároveň neoddělitelné od společnosti.

Podle mého názoru není v této specializaci mnoho lidí, kteří by se zabývali malými uměleckými díly. Domnívám se, že miniaturní formát je nespravedlivě hodnocen a je míjen bez povšimnutí jeho obrovského potenciálu v kontextu se současným sochařstvím.

¹⁴ Viz. obr. příloha č.23

Doufám, že jsem svou prací přispěl k rozvoji tohoto formátu
v sochařském oboru.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A) Knižní a periodická literatura

1. VALERIUS, Sarra Samuilovna. *Прогрессивная скульптура XX века*. Moskva. 1973. Moskva A-319
2. CAMUS, Albert. *Mor*. Praha: Alois Hynek, 1997. ISBN 80-85906-63-5
3. DOSTOJEVSKIJ, Fjodor Michajlovič. *Běsy*. Praha: Leda, 2008. ISBN 978-80-7335-124-3
4. FOUCAULT, Michel. *Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы*. Moskva: Ad Marginem. 1999. ISBN 5-93321-010-2

B) Internetové zdroje

1. TOLSTOJ L.N. «Что такое искусство?». In: <http://rvb.ru>.
Dostupné z: http://rvb.ru/tolstoy/01text/vol_15/01text/0327.htm
2. KRAVČENKO E. «На арт-рынке искусство отошло на второй план». In: <https://www.vedomosti.ru>. Dostupné z:
<https://www.vedomosti.ru/business/characters/2015/10/15/612917-na-art-rinke-iskusstvo-otoshlo-vtoroi-plan>
3. FOUCAULT, Michel. *Интеллектуалы и власть*.
Часть 2. In: <https://monoskop.org>. Dostupné z:
https://monoskop.org/images/8/84/Fuko_Misel_Intellektualy_i_vlast_2.pdf
4. DUGIN, Alexandr. *Постмодерн как гиперреальность*. In:
<https://izborsk-club.ru>. Dostupné z: <https://izborsk-club.ru/14058>

6. RESUMÉ

Моя бакалаврская работа посвящена теме «Паноптикум», где образ паноптикума я рассматриваю как инструмент власти, как ее воплощение. Максимальное внимание я счел необходимым абстрактному понятию «власти», а также тому контрасту между личностью и толпой, обществом, и определенному дуализму внутри самого человека. Тому разделению между стремлением к индивидуальности и в то же самое время его неразрывностью с обществом, это тема контроля над самим собой. Корона, которая является неотъемлемым атрибутом абсолютной власти и по праву может принадлежать лишь одному человеку, абсолютному правителю. Эта корона создана из ровно ста оловянных солдатиков. Оловянный солдатик в моей работе – это воплощение безличного, безымянного персонажа, который является составной частью чего-то больше, некой массы.

Число 100 было выбрано не случайно. Символическое толкование числа 100 крайне обширно, но я употребляю эту цифру как замену слову «много». В данном конкретном контексте эта цифра символизирует некое множество, что идет в контрасте с единицей. Эта неразрывная масса из сотни солдатиков, спаянная в один некий объект, это символ общества, основа пирамиды, в то же время корона, которая возлегалась на голове лишь одного, голове абсолютного правителя является верхушкой этой пирамиды. По большому счету, эту работу можно назвать пирамидой.

Материал олово также был выбран не случайно. Это металл, символ твердости и жесткости, это металл, который требует весьма скромную температуру, чтобы стать жидким. И находясь

в жидком состоянии это меняет свое символическое значение на противоположное. Это твердый металл, и практически в то же самое время это жидкость, которая с легкостью принимает различные формы.

10. SEZNAM PŘÍLOH

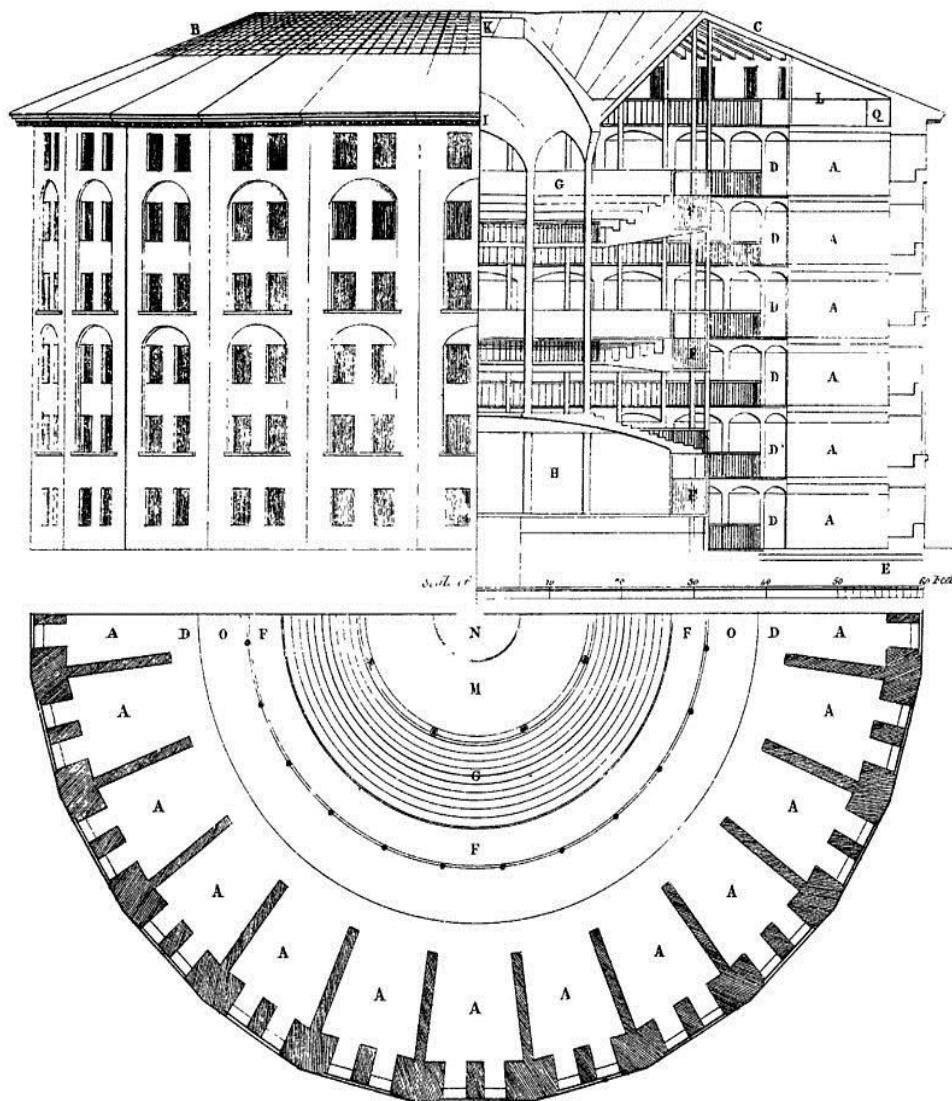
Příloha 1	16
Jeremy Bentham, Panoptikum, 1791	
Příloha 2	17
Terakotová armáda, 210 př. n. l., Si-an	
Příloha 3	18-21
Příklady vojenských přehlídek v různých zemích	
Příloha 4	23
Do Ho Suh, Welcome (Green), 2000, New York.	
Příloha 5	24
Do Ho Suh, Table, 2000, New York	
Příloha 6	25
Do Ho Suh, Welcome (White), 2000, New York	
Příloha 7	26
Do Ho Suh, Floor, 1997- 2000, New York	
Příloha 8	27-28
cínové vojáčky, výrobní závod: Минский моторный завод, 1980- 1993	
Příloha 9	29
Razítko, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn	

Příloha 10	30
Těsnění válcového tisku, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn	
Příloha 11	30
Těsnění válcového tisku, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn	
Příloha 12	31
Válcový tisk, , 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn	
Příloha 13	32
Prvek zlatého náhrdelníku, IV století. Př. n.l., Pokrov	
Příloha 14	33
Diadém, IV století. Př. n.l., Pokrov	
Příloha 15	34
Grif, IV století. Př. n.l., Kerč	
Příloha 16	36-39
Tkachou Nikadzim, náčrtky	
Příloha 17	40
Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.7	
Příloha 18	41
Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.5	
Příloha 19	42
Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.56	

Příloha 20	43
Tkachou Nikadzim, vojáček č.44	
Příloha 21	44
Tkachou Nikadzim, vojáček č.27	
Příloha 22	45-47
Tkachou Nikadzim, první kruh korunu	
Příloha 23	48-49
Tkachou Nikadzim, koruna	

Příloha č.1

Jeremy Bentham, Panoptikum, 1791,

Zdroj:<https://hi.wikipedia.org/wiki/%E0%A4%AA%E0%A4%A8%E0%A5%8B%E0%A4%AA%E0%A5%8D%E0%A4%9F%E0%A4%BF%E0%A4%95%E0%A5%89%E0%A4%A8>

Příloha č.2

Terakotová armáda, 210 př. n. l., Si-an

Zdroj:<http://vodoley2000.com/terrakotovaya-armiya-imperatora-cin-shixuandim/>

Příloha č.3

Příklady vojenských přehlídek v různých zemích

Zdroj:<http://www.studychinese.ru/photos/3/94/>

Zdroj:<https://er.ru/news/83114/>

Zdroj:<https://er.ru/news/83109/>

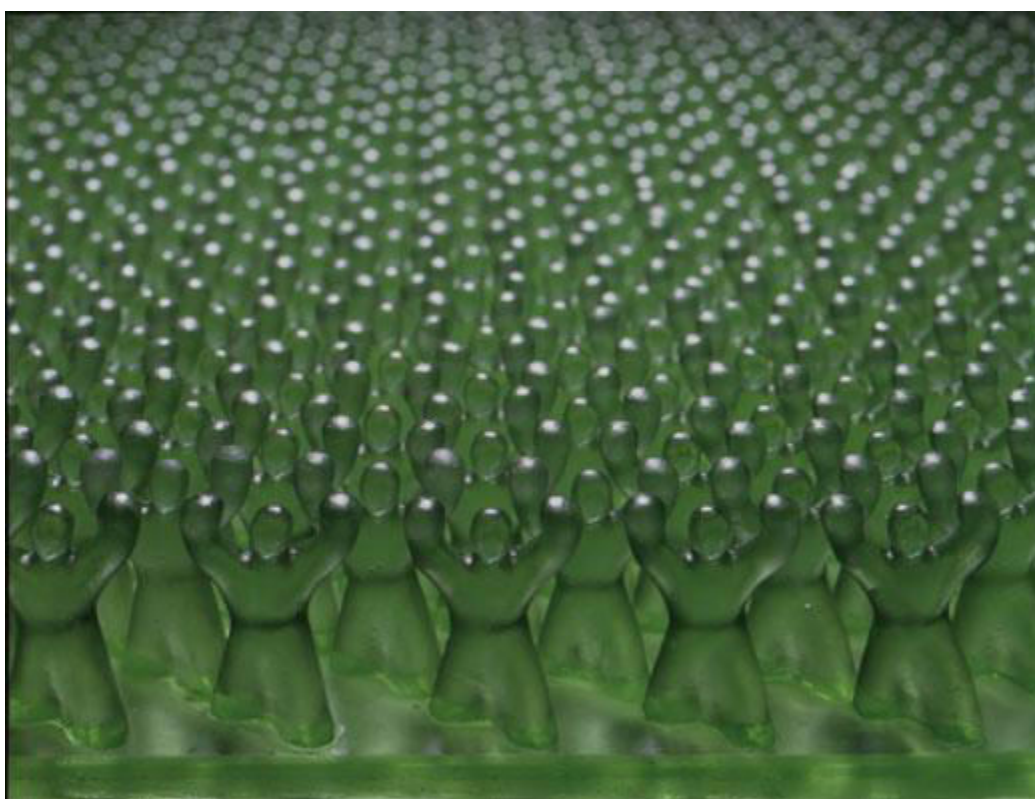
Zdroj:<http://bibo.kz/neobichnie-veshi/856084-voenny-parad-v-kitae.html>

Zdroj:<https://news.tut.by/society/483914.html>

Příloha č.4

Do Ho Suh, Welcome (Green), 2000, New York

Zdroj: http://www.lehmannmaupin.com/exhibitions/2000-09-07_do-ho-suh

Příloha č.5

Do Ho Suh, Table, 2000, New York

Zdroj: http://www.lehmannmaupin.com/exhibitions/2000-09-07_do-ho-suh

Příloha č.6

Do Ho Suh, Welcome (White), 2000, New York

Zdroj: http://www.lehmannmaupin.com/exhibitions/2000-09-07_do-ho-suh

Příloha č.7

Do Ho Suh, Floor (detail), 1997-2000, New York

Zdroj: http://www.lehmannmaupin.com/exhibitions/2000-09-07_do-ho-suh

Пříloha č.8

cínové vojáčky, výrobní závod: Минский моторный завод, 1980-1993

Zdroj:<http://back-in-ussr.com/2013/05/sovetskie-soldatiki-70-80-yh.html>

Příloha č.9

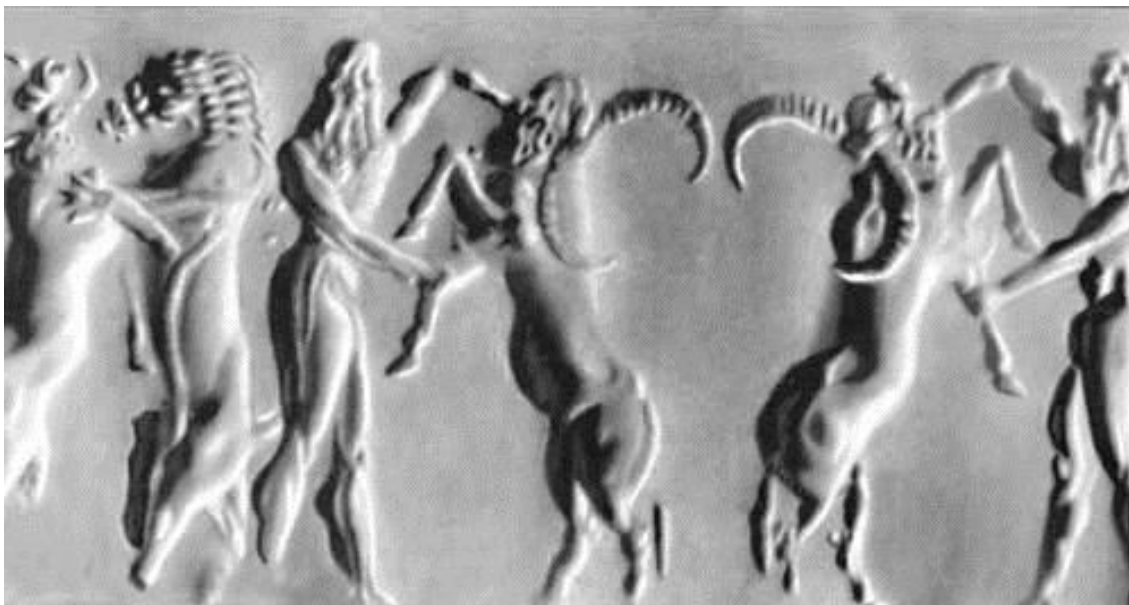
Razítko, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn

Zdroj:http://melma.ru/ethnic/sumerian/sumerian_achieves/221-gliptika-kak-proyavleniy-shumerskoy-mudrosti.html

Příloha č.10

Těsnění válcového tisku, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn

Zdroj:<http://bse.sci-lib.com/article002643.html>

Příloha č.11

Těsnění válcového tisku, 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn

Zdroj:http://melma.ru/ethnic/sumerian/sumerian_achieves/221-gliptika-kak-proyavleniy-shumerskoy-mudrosti.html

Příloha č.12

Válcový tisk, , 3. tisíciletí př. Nl. e., Sumer, Londýn

Zdroj:http://melma.ru/ethnic/sumerian/sumerian_achieves/221-gliptika-kak-proyavleniy-shumerskoy-mudrosti.html

Příloha č.13

Prvek zlatého náhrdelníku, IV století. Př. n.l., Pokrov

Zdroj:https://antikor.com.ua/articles/227833-skifskoe_zoloto_vernut_ukraine

Příloha č.14

Diadém, IV století. Př. n.l., Pokrov

Zdroj:<https://www.ukrinform.ru/rubric-culture/2142382-skifskoe-zoloto-minkult-rf-pracetsa-za-krymskie-muzei.html>

Příloha č.15

Grif, IV století. Př. n.l., Kerč

Zdroj:<http://podrobnosti.ua/2150050-skifskoe-zoloto-vystavjat-v-odnom-iz-muzeev-kieva.html>

Příloha č.16

Tkachou Nikadzim, náčrtky

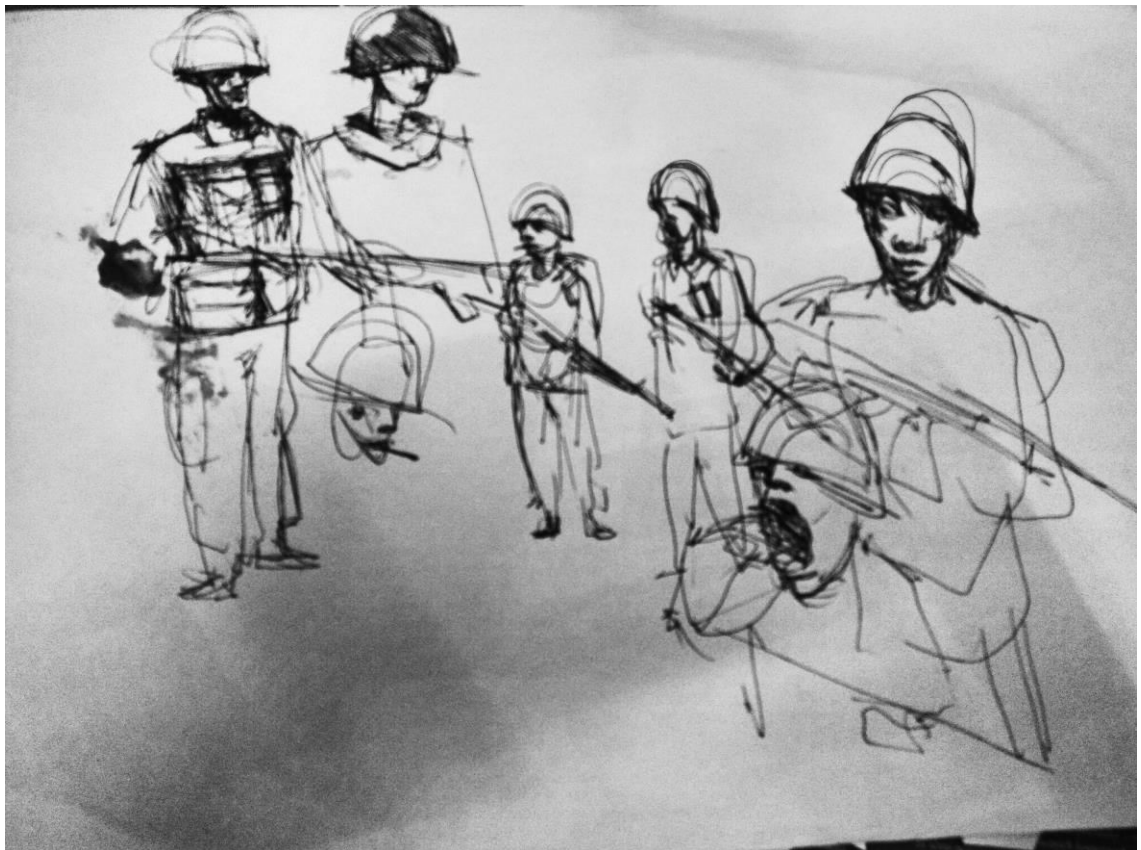
Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.17

Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.7

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.18

Tkachou Nikadzim, cínový voják č.5

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.19

Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.56

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.20

Tkachou Nikadzim, cínový vojáček č.44

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.21

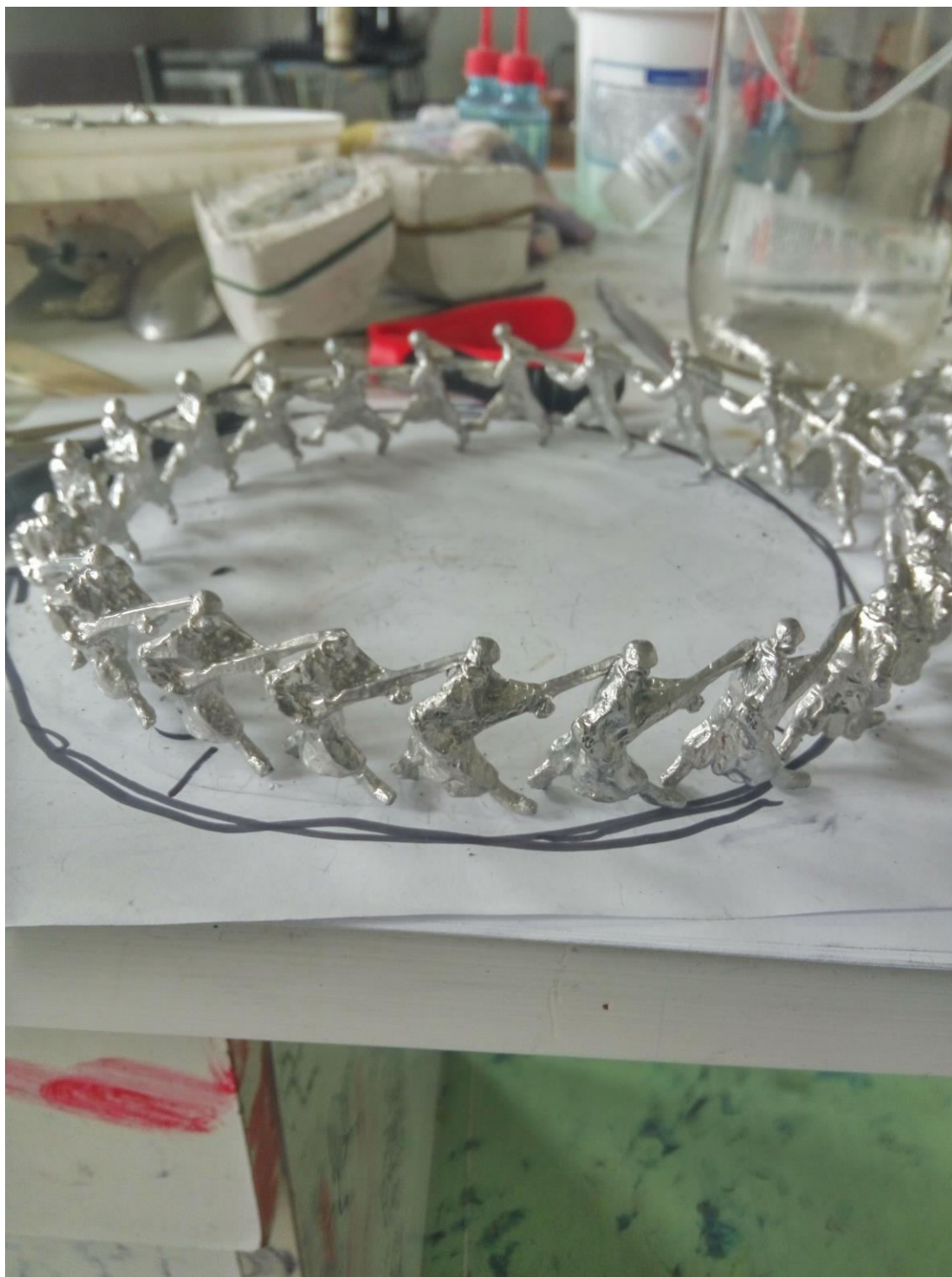
Tkachou Nikadzim, cínový voják č.27

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.22

Tkachou Nikadzim, první kruh korunu

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní

Příloha č.23

Tkachou Nikadzim, koruna

Zdroj: Foto vlastní

Zdroj: Foto vlastní